

poti in scer nerodovitna zemlja znesó 27 milionov 757.617 oralov.

Pridelki, zrajtani na Dunajske vagáne znesó pšenice 47 mil. 307.482 vagánov, réži 61 mil. 976.760, ječmena 50 mil. 644.166, ovsa 81 mil. 185.121, turšice 32 mil. 154.429, prosá in sirka 1 mil. 984.516, ajde 5 mil. 150.890, rajža 806.267, sočivja vsake baže 7 mil. 389.810 vagánov.

Drugi zemeljni pridelki so: merve (sená) 209 mil. 990.457, slame pa 187 mil. 149.050 centov, koruna (krompirja) 107 mil. 142.550, repe in pese po 26 mil. 42.388 vagánov; — zelja 1 bilion 734 mil. 297.030 glav; kostanja 328.040, sadja pa 5 mil. 528.169 vagánov.

Pridelk vina, zrajtan na vedre znese 39 mil. 303.745 veder.

Tobaka (večidel na Ogerskem) se pridela 712.052 centov, hmelja (večidel na Českem) 38.479, lanú 1 mil. 482.407, konopelj 1 mil. 762.135, lanénega seména 576.543 centov.

Pridelk olja (laškega ali oljkinega, lanénega, ogersičnega in orehovega) znese na leto 697.852 centov, medú 72.353, voska 24.845, sirovega masla in sira 4 mil. 500.000 centov; — ovčje volne 610.330 centov, — svilnih ali židnih kokonov (10—12 liber na eno libro svile) se pridela 339.333 centov.

Derv po 3 čevlje dolzih na sežnje ali klaf-tre zrajtanih (1 seženj je 6 čevljev dolg in 6 čevljev visok) se naseka na leto 29 mil. 441.176 sežnjev, lesnega oglja se pridela 22 mil. 225.504 vagánov (premog in sota nista v ti račun vzeta).

Vrednost vsih zemeljnih in živinskih pridelkov skupej je prerajtana na 1 bilion in 300 milionov gold.

To je stan kmetijstva v Austrii. Vsak bo lahko spoznal, da tak obširen prerajt ne more do majh-nega gotov biti, primeru nam pa vendar razodene.

Zlata vredna drobtinica kmetovavcom za novo leto.

V kmetijstvu dobro skušeni in za povzdigo kmetijstva živo skerbni predsednik kmetijske družbe gosp. F. Terpine so v poslednjem zboru glavnega odbora vredništvu „Novic“ priporočili, naj v per-vem listu novega leta našim kmetovavcom po vsih slovenskih okrajnah sledeči svét na serce položimo. Takole so nam poročili:

„Prijatli, ki obdelujemo zemljo, prosimo naj prvo: naj dobrotljivi nebeški oče razlije blagoslov božji čez polje naše. Hočemo pa deležni biti blagoslova nebeskega, mora umna glava vižati pridne roke. Stroškov se ne manjka, novih dohodkov si privabiti je teško, — pa s tem umno gospodariti, kar imamo, in dohodke pomnožiti: to je dostikrat lahko. Ali žalibog! da tega ne storimo, in da zametujemo cele kupe gotovega denarja.

Véste prijatli, kje so ti kupi? V gnoju so, katerega tratimo nemarno v gotovo zgubo, ker ne spoznamo, da nar boljši, nar rodovitniši deli gnojá se skadijo v zrak, ki mertva stvar ostane, ako iz njega spuhí duh rodovitnosti.

Naj si tedaj vsak kmetovavec to globoko v glavo vtisne in na hlevne vrata z debelimi čerkami zapiše vsim svojim poslom v vodilo:

Gnoj iz hleva, urno urno perstí na-nj!

To će réči: Naj se spravi gnoj na dvorišni kup, ali naj se pelje na njivo, vselej naj se potrosi s perstjó (zemljo), da se ne izpuhti rodovitna moč, ampak se vlovi v perst.

Neizrečeno velik je dobiček in gotov vsako leto. Vsi modri kmetovavci to véjo. Kdor ne verjame, naj skusi — hvaležen bo.

To je zlata drobtinica, katero naj podajo „Novice“ pridnim kmetovavcom za novo leto“.

Novi ukazi zastran lova.

C. k. ministerstvo notranjih zadev je razglasilo 15. decembra l. l. nekatere ukaze zastran lova (jage), kateri imajo veljavni biti, dokler ne pride nov cesarsk patent na dan. Zadevajo pa ti ukazi posebno soseskam ali občinam določeni lov. Važniši so sledeči paragrafi:

§. 1. in 2. ukazeta, da na zemljiših, ktere so soseskam lastne ali ktere so bile po cesarskem patentu od 7. marca 1849 za lov določene, se prihodnjíc ne more lovstva pravica drugač v najém dobiti, kakor po javni ali očitni dražbi, katero cesarska politična gosposka dotičnega okraja opravi.

§. 3. prepové, da soseska sama ne mora lova v najém vzeti; če bi se pa zvedilo, da se je po kakih ovinkih to vendar zgodilo, so vse najemne pogodbe ob nič.

§. 4. Najém mora politična okrajna gosposka poterditi.

§. 5. Se ne more kak lov na to vižo v najém dati, naj stori politična gosposka kako drugač, da bo prav; vendar soseski se ne smé lovstva pravica prepustiti.

§. 6. Praviloma se ne smé lov za manj časa kakor za 5 let v najém dati; le iz posebno važnih vzrokov za 4 ali 3 leta, nikdar pa manj kakor za 3 leta.

§. 7. Lova najemnik mora najémšino za dvé leti naprej odrajtati; polovica tega denarja veljá za zagotovšino (kaucio), druga za plačilo pervega leta.

§. 13. Najemniki lova morajo skerbeti, da si vdi-njajo izučene lovce, ki čujejo nad lovstvom, ali saj take osebe, ktere politična gosposka za to opravilo dostojno zvedene in pripravne spozná.

§. 17. Lovec v svojem iménu ali pod iménom družiga ne more nihče biti, ki po cesarskem patentu od 24. oktobra l. l. (§. 14 in 19) nima pravice orožja nositi.

§. 18. Vsak prestopek in vsako umaknjenje ti postavi ima politična gosposka z 25 do 200 gold. kaznovati; denarji iz kazni spadajo ubožnišnici tistega kraja, kjer se je prestopek primeril. Ako prestopnik ni v stanu globe odrajtati, naj se 5 gold. pobota za en dan zapora.

Življenje slavnih Slovanov.

XII.

Dositej Obradović.

Dimitria, po samostanskem imenu: Dositej Obradović, modroznanec serbski, je prvi izmed pisateljev tega naroda spoznal imenitno resnico, da mora pisatelj narodu, ako ga hoče z uspehom poučevati, bukve v domačem jeziku spisovati, ter je začel zares tudi prvi tako ravnati. Popred so serbski pisatelji neko mešanico iz serbskega in starega cerkvenega jezika pisali, ktere ni priprosti narod umel. Obradović je staro nespametno navado poderl, in svojemu narodu več koristnih bukev v maternem domačem jeziku napisal. Kakor žejni popotnik po hladni vodici, tako je hrepenel narod serbski po spisih Dositejevih, ter se iz enega več koristnega naučil, kot iz vsih poprejšnjih v nerazumljenem jeziku pisanih. Drugi pisatelji to viditi, so Dositeja po malem posnemali, in dan današnji se vsi po njegovem izgledu ravnajo.

Dositejeve zasluge so po tem takem velike. S svojimi spisi se je poslavil. Življenje svoje je sam obširno popisal. Ob kratkem po tem popisu hočem Slovincem od tega imenitnega moža naših bratov jugoslovanskih kaj več jaz povedati.

Rojen je bil Obradović v Čakovem v Banatu Temešvarskem leta 1739. Oče, kupec, in mati sta bila slovanskega roda. Še otrok je imel sinek Dimitria veliko veselje do šole, in prec prvo leto mu je šlo v njej vse tako dobro v glavo, da kmalo vse tovarše prekosil.

Mladeneč pa ni bil le dobre glave, ampak tudi dobrega, smilnega serca. Kedar koli je bil v šoli kateri tovarš tepen, se je tudi on jokal. Posebna vlnudnost ga je navdajala tudi v možki dōbi, veje tako rekoč iz vsih njegovih spisov in ga mora vsakemu bravcu priljubiti.

Po smerti starišev je pridnega dečka tetec (tetin mož) Parčanin posinovil in duhovskemu stanu namenil. Ali mladi, nevedni Dimitria se iz nekih bukev misli navzame, da bi šel po izgledu puščavnikov, od katerih je bral, tudi on v puščavo, da bi se tudi on posvetil. Ker je slišal, da je na Turškem veliko samin, pobegne skrivši na Turško. Skerbni tetec pa ga doteče in nazaj v Čakovo pripelje, kjer se je vedični mladeneč poslej pri nekem Gerku gerškega jezika učil. Ali še vedno na puščave misli. Tetec, da bi mu to misel pregnal, ga dá v Temešvar nekemu rokodelcu v nauk. Ali duh bistroumnega dečka po drugih ukih hlepí. Rokodelstvo ga ne veseli. Vendar ga pri delu stara misel mine.

(Konec sledi.)

Ozir po svetu.

Imenitnost 2. grudna.

2. gruden je v zgodovini sedanjih cesarjev, ki v Evropi vladajo, imeniten dan, ker vsi trije so 2. grudna vladarstvo nastopili: pred 28 leti car rusovski Nikolaj, — pred 5 leti ravno ta dan cesar avstrijski Franc Jožef, — in lani 2. grudna cesar francoski Ludvik Napoleon.

Nar premošnji kmetijska družba na svetu.

V Australii, nar novejem zlatonosnem delu sveta, se je z delnicami družbenikov osnovala v letu 1824 kmetijska družba z 10 milioni glavnega premoženja po našem denarju; zemljiš ima 313.000 oralov poleg Peelove reke in še družih 250.000 oralov tudi v notranjem dežele; 464.000 oralov je ob primorju bolj proti severu. Verh vsega tega ima še 2000 jam, kjer premog koplje, ki se cení na 180 milionov centov. Spervega je družba mislila vse svoje zemljiša za kmetijstvo obrniti, odkar je pa v njih poleg Peelove reke na sila bogate rudnike zadela, bode raji, namesti da bi žita pridelovala, zlato rudo kopala, cesar ji nihče za zlo vzel ne bode.

Ni le-to kmetijska družba, da je kaj!

Slovenske starice.

Vila.

Ker je — radostno rečemo — vendar enkrat dōba dospela, da nam je jejo marljivim biti za domačo reč in domače besede, da se brat z bratom soznani, bode prav, ako Novice nam včasih kako starico prinesó, sosebno take verste, ktere beseda je med ljudstvom še živa, da, čeravno je pripovedka zgol smešna in prazna, vendar razumemo besedo naroda. Naj bo meni dovoljeno o „Vili“ kaj povedati — o besedi, ki je pesnikom še dandanašnji tako draga.

Mnogi Gorenci, posebno pa uni, kateri prihajajo med bele Krajnce na Dolensko, so že večkrat slišali imenovati „vilo“, njenega pomena pa niso razumeti mogli. Mene je bil enkrat vprašal nek star tergovec iz Goren-

skega: kaj nek vila pomeni, ali ní to morebiti kaka copernica?

Beli Krajnci si mislijo vilo lepo, tanko, u belo oblečeno ženko, ki ima oblast ljudém srečo deliti; ona prebiva — po starih pripovedkah — u velicih hostah in gorah, in popevaje troši dneve u obilnosti vsega, česar umerljivi človek poželeti zamore. Srečen in presrečen je, kdor jo poleti na solncu spavati najde, ter se tako vstopi, da ji senco napravi. Ako on tudi dalječ proč gré, mu vendar dar ne uide. Vila izbudivši se, opazi ji storjeno dobroto, in polna ljubeznjive radosti proti dobrotniku ga skerbljivo íše, in ne neha, dokler ga ne najde; najdenega pa ljubko vpraša: kaj od nje zahteva (pogerva)? Zatem podá mu u obilju, česar je od nje pozelel. Torej se pogosto pripoveduje, da ta ali uni iz tega uzroka toliko koz ali ovác ima, ker je vilo u spanju našel in ji hlad naredil. Jure Sodevski.

Novičar iz slovanskih krajev.

V Černogori se je (po telegrafnem naznanilu) govornica slišala, da je rusovski car Černogorskemu knezu svetoval, naj opusti obsedo Žabljaške terdnjave. — C. k. glavna pomorska oblastnija je 29. dec. naznanila, da je turška vlada celo severno primorje Albanesko od Dubinja noter do zadnje meje tiste okrajne zasesti ukazala in v ta namen armado po morji tje poslala.

Č. Iz Goriških hribov. Veselo novico za naše kraje, posebno pa za prebivavce v dolini po Soči smo na božične praznike prejeli. Po verjetni poti sim zvedil, da je vlada 300.000 fl. za popravo cesarske ceste dovolila, ktera poleg Soče iz Gorice čez Kanov, Koborid in Bovec na Koroško pelje. Ta cesta je bila zlo zanemarjena, odkar so pot iz Vidma po Talmentu do Potabla napravili, in je bila voznikom zavolj mnogih klanecov posebno pa hriba Predila jako težavna. Pri novem delu bo tedaj treba se gričev in stermih klanecov ogibati, kar ni ravno teško, ker cesta zmirej poleg Soče gré, ljudjé pa bodo z delom lep zaslužek imeli, in po dodelani cesti bo gotovo še drug dobiček nastopil. Za naše kraje bi bila tudi pot proti Krajskem zlo potrebna. Navskriž misli so tudi to delo do zdaj zadrževale; eni so hotli pot poleg Bače od Mosta (Sv. Lucija) čez Podberdo na Sorico, drugi pa po Idrici na Idrio in čez Cirkno na Poljane in Loko narediti. Višji oblasti so nek zadujo za dobro spoznale, in, kakor čujemo, se bo po novem letu ta cesta delati začela.

Med tem ko visoke gore proti Krajskem že beli sneg pokriva, imamo pri nas še lepo in prijetno vreme. Stermi hribi nam še dolge grape (Bergriesen) kakor rebra kažejo, ktere zmirej več peska, kamnja in soderge nanašajo in rodovitno zemljo in vodotoke zasipajo, odkar so gojzdi posekani in stermine večidel gole postale. Treba je tedaj, da v goratih in stermih krajih lesorejo na vso moč množimo, ako hočemo veliko škodo odverniti, ktero vsako leto hudourne vode napravijo. Bog daj, da bi nova gojzдна postava daljno poškodovanje gojzđov odvernili! — Akoravno je bila letina pri nas še precej dobra, so vendar vsi pridelki dražji, posebno pa vino, tako da ljudjé skorej samo žganje pijejo in se tega strupa za dušo in truplo zmirej bolj vadijo.

Od Kupe. 16. i 17. decembra je bil nadzornik ljudskih šol castiti gosp. dr. Močnik u Metliki. Prvi dan je bil zbor vsih učiteljev Metličkega dekanata, pri katerem so preslavni gospod krepko besedo poprijeli, ter gosp. učiteljem, kolikor se še spomnim, sledeče prav živo priporočili.

Rekli so: naj gospodje učitelji se marljivo trudijo u pravem duhu časa napredovati. Naj si ne mislijo, svojo učiteljsko védnost že doveršeno i sebe že popol-

in na stranéh se napravijo ročnice, da blago z voza ne pade.

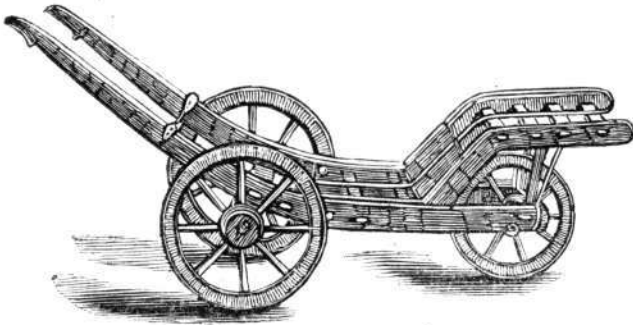
Kolica morajo biti vselej z železom močno okovane, kakor se to na podobi vidi.

Čudno je, da že niso bolj znane, ker so na terdi cesti in kjer se v breg ne vozi, še veliko bolji od tistih vozičkov na 4 kolesih, ki jih delavci samotež vozijo.

Vsak dober kolár jih zamore lahko narediti in ne drago.

Naj bi se tudi pri nas vpeljale!

Podobe so pa téle:

Ne želi si sreče, ki ji s svojo močjo steči nemoreš.

Ljudí je veliko na svetu, ki želijo tacih reči, katerih v zbilji (resnici) ni, ali ki niso v primeri z njihovimi močmi, in se morama pogreznejo v neumno nezadovoljnost.

Pripoveda se od Vile, da je neki mladi zakonski dvojici iza osem dni tri voščila dopolniti obečala. Pred samimi voščili nista siromaka vedila, kaj bi si vošila; še pomisliti na to sta se komaj upala, bavši se, da bi se jima ne zarajalo za voščilo. Pri skledi polni krompirja velí žena: „Ko bi zdaj tù pečeno klobaso imela!“ — in hipoma je klobasa na mizi stala; „da ti se gobca popade!“ zavpije na to mož razserjen, in ust se priraste — in za tretje voščilo ni zdej nič drugega preostalo, ko vošiti, da bi se rešila ust,—in tako nista bila za nič bolja, ko za eno klobaso, ki jima gotovo dišati ni mogla.

Vertoglavnost letá dan danes kužna postaje. Eni prekapajo in kerčijo v hostah na stanovitih krajih, češ da bojo našli zaklad; drugi vsaki krajcar, ki ga zaslužijo, nesejo trudni in lačni po več ur delječ do lotrije, tobož da bojo zadeli; tudi žene se doma ciganicam prekaniti dajejo. Nekega dne pride zvita ciganka k eni gospodinjji, sami doma bivši, pa ji pové, da je v starem zidu zazidanih cekinov, ki jih bi ona pričarala (pricoprala) na dan, ko ji bi se tretjina prepustila; vender bi k copranju naj večí, ki ga ima, lonec polno natlačen volne, pokrit z velicim hlebom hruga potrebin bil, na njega dnu pa vés denar, ki ga ona premore. Ko je gospodinja v to dovolila, ji podá goljufivka coperno šibo, naj bi šla z njo na rečni zid terkat, ona pa ostane v veži in čara nad loncem. Med tem dospeje cigankina hči, zadene na glavo lonec z imenovanimi rečmi, ter odide. Ciganica vprašaje kriči: da li se že kažejo cekini? in na odgovor, da ne, velí: le še bolj terkaj, pri meni se kaže, da bojo kmali. Ko ciganka meni, da je njena hči že zadosti delječ se udalila, končá svojo sleparijo, pa zgine. Prekanjena babica pa le terka in terka in vpije, da cekini nečejo vùn, in ko nobenega odgovora ne dobí, pride v vežo.

Vsak si lahko misli, kako da je babi pri sercu bilo, ko ni ne ciganke ne piskra v veži našla. Spoznala je, da je priterkala denarov, pa ne iz zida,—ampak iz svoje mošnje, ne sebi bedači, ampak zviti ciganki!

Ne želi si sreče, ki ji s svojo močjo steči nemoreš!
Kobe.

Ozir po svetu.

Žabljak.

Ker se oči celega sveta ozirajo sedaj na majhao pa važno deželico Černogoro, kjer se junaški slovanški narod vojskuje s Turkom, in ker središe te vojske je terdnjava Žabljak, katero so poslednji čas Černogorci spet Turku vzeli, ne bo od več, ako ravno sedaj ob kratkem omenimo zgodovine te imenitne terdnjave.

Terdnjava Žabljak leži na meji Albanije poleg morja Skadarskega; krog in krog z vodo obdana, je v vojski velike važnosti. Zidal jo je v letu 1432 na reki Morača Stepan „černi“. Stepan je bil gospodar Černogore in Zenta. Njegov sin Ivan je ondi prebival kot vladnik Černogorski, in je v letu 1478, ko je ljudovladi Beneški na pomoč šel, tudi Turke natolkel. V letu 1480 so se maševali (osvetili) Turki, ko so imeli že Skadar v posesti, nad Černogorci in v silovitem naskoku jim vzeli Žabljak. V letu 1482 je Ivan spet Turke premagal in si omenjeno terdnjavo osvojil. Ali ravno tisto leto so jo Turki iznovega napadli. — Ivan iše pomoči pri Benečanih, in jim dokaže, koliko mora od Turkov zavolj zveze z njimi terpeti. Ali Beneška vlada se izgovarja, da je s sultanom Bajazetom mir sklenila 16. januara 1482, da tedaj ne more Černogorcom na pomoč priti. Na to zapusti Ivan Žabljak, ki je bil dosihmal njega stolni grad, in beži na Cetinje, nadjajoč se, da v ti veličanski terdnjavi, ki jo je natora sama sozidala, bo imel mir pred silovitostjo Turško. Od tistihmal (1482) je ostal Žabljak v oblasti Turkov.

V letu 1835 so Černogorci ob času, ko je Hafis-Paša poveljnik Skadarski bil, ponovili primirje, ki pa ni dolgo terpelo. Komaj so se namreč Černogorci podali na tergoišče Moračke reke in gnali čede svoje na pašnike Turške, so jih Turki ovadili, 17 Černogorcov pomorili, jim grozovito glave odrezali in v Skadar (Scutari) poslali, tudi 4000 glav živine so jim vzeli. Gerdo početje je vžgalo serd Černogorcov tako, da so se zarotili osvetiti smrt svojih bratov. Dva Albaneška stražnika, po rodu Slovana in ene vére s Černogorci, sta ponoči vrata terdnjave, kateri je takrat zapovedoval Jakop-Aga, pustila odperta: Černogorci planejo mahomano in se polastijo 25. marca 1835 terdnjave. Al berž privrè Hafis-Paša s silnim kardelom nad Černogorce, ki jo pobegnejo iz Žabljaka.

Od tega časa je bil Žabljak v oblasti Turški, dokler ga niso lani 23. novembra spet v svoje roke dobili. Kar se dosihmal zvé, ga ne bojo drugač zapustili, ako jih nar večí sila ne premaga.

Življenje slavnih Slovanov.

XII.

Dositej Obradović.

(Konec.)

Neki tovarš mu jo spet obudi. Oba jo potegneta pušcav iskat; pa ostaneta v Sremskem samostanu, prelepem Opovem. Ondi je mladi Obradović po napeljevanju umnega kaludžerja (meniha) Milutinovića, kateri ga je sedanji svet bolje poznavati učil, svojo staro misel sprevergel in se pokaludžeril, potem pa šel križem svet. Hodil je po Horvaškem, Serbskem, Dalmatinskem, Gerškem, Laškem, Turškem, Poljskem, Ruskem, Nemškem, Angleškem in drugod. Bil je v naj večjih mestih: na Dunaju, v Benetkah, v Carigradu, v Petrogradu, v Lipsku, v Parizu in Londonu. V tem času se je naučil do dobrega po latinski, gerški,

nemški, laški, francoski, ruski in angleški; po staroslovenski se je bil že popred naučil, po serbski in vlaški je znal od mladih nog — vsega skup deset jezikov. Na Dunaju se je učil razunjezikov tudi modroznanstva, v visoki šoli Habski na Pruskem je poslušal nauk modroznanstva, lepoznanstva in bogo- ali veroznanstva. Veliko lepega je po svetu vidil, veliko koristnega se naučil.

Serčno želel tudi svoj narod po izgledu drugih omikanih narodov omikavati, ki jih je po svetu vidil, se verne čez 25 let sopet med svoje rojake, je marljivo koristne bukve spisoval in šole popravljaj. Nazadnje je bil v Beligradu serbski starašina, šolski nadzornik in učenik otrok Črnege Jurja, gospodarja (kneza) serbskega, kjer je l. 1811 tudi umrl. Narod serbski tega učenega moža še dan danes posebno spoštuje. Sprelep kamen zaznamuje njegov grob v stolni cerkvi Beligraske. Černi Juri, ne učen, pa razumen mož, je Dositeja tako čislal, da ni šel nikdar iz zbora memo njegove stanice, da ga ne bi bil gredeč obiskal. Odhajaje pa mu je velikokrat kak cekin v roko stisnul.

Spisi Dositejevi, ki um razsvetlujejo, serce in šege zboljšujejo, so: 1. životi i priključenja Dositeja Obradovića (popis lastnega življenja), 2. pisma kao produženje životopisa, 3. basne, jako čislane, 4. soveti zdravoga razuma, 5. etika ili filosofija npravoučiteljna, 6. sobranije raznih npravoučiteljnih veščij (reči) na polzu (korist) i uveseljenje, 7. mezimac (zadnji sin), 8. blagi običaji (nauk se lepo obnašati), 9. pervenac ili bukvića Dositejeva (modri izreki), 10. pisma domaća.—Vse te spise je drugič natisnul in na svet dal D. Medaković v Zemljinu (Zemunu) 1850.

Slovanski popotnik.

* Iz Zagreba zvemo o časopisnih zadevah, da pride z novim letom pravoslavni časnik „Pravnik“ na svetlo, kterega vrednik bo gosp. Matevž Mrazović; — tudi pridejo kmetijske novice na dan pod naslovom „gospodarske novine“, kterih vrednik bo gosp. Dragotin Rakovec; — katoliški Zagrebački list pa je začasno jenjal, ker gosp. Horvat, ki ga je dosihmal vredoval, od vredništva odstopi in novega vrednika še ni.

* Važno bo našim bravcom zvediti, kakošni je stari državni pečat Črnogorski, ki ga imajo na Cetinju in je pred ko ne še iz časov slavnega Ivana Črnovića; okrogel je in veliko veči kakor naša dvajsetica, v sredi je vtisnjen dvoglaven orel, nad kterima je križ; opis je: „Mohur sve Černe gore“. Je še več državnih pečatov, ali omenjeni stari je nar bolj v rabi, zato ker je narodu nar bolj znan.

* Slavni Zaderski kipar Saletti zdeluje kip, predstavljajoči cara Dušana, ko iz groba vstaja in mu Vila pravi, da je njegova država razrušena.

* Tretji zvezek „časopisa českeho muzeum“ prinese mnogo prav zanimivih sostavkov. V prvem sostavku naznani g. Hermenegild Jirček prav obširno in brezstransko, kar se je leta 1851 v slavenskem jeziku v dogodivščini spisal o omeni tudi zgodovine g. Terdina. G. Nebesky, vrednik časopisa, podá dvé stari satiri. Potem je natisnjen govor g. Wocela, kterega je govoril v velkem zboru društvenem, v kterem niso le društvene zadeve na tanjko razložene, temuč zapopade tudi mnogo zanimivega v literaturi slovanski. Posebno za jezikoslovce je sila važen sostavek: „Pohled na prvovek hlaholskeho pisemnictvi“ (pogled na perva vek glagolitiškega slovstva), spisani od slavnega Safarika v oziru na druge europejske jezike. J. Malý je podal pregled slovstvene delavnosti Čehov od

leta 1848 do današnjega dné; gosp. Hanka govori o českih prvotiskih; Nebesky o Kraljodvorskem rokopisu, in se opira posebno na hvalo našega rojaka Kopitar-a, s katero je ti rokopis počastil. Poslednjič pridejo na versto društvene naznani in iména udov „matische česke“, kterih je bilo konec leta 1851 lepo število — 1620, med kterimi je tudi sl. gosp. minister grof Thun, po številki vstopka — 6ti — tedaj eden nar starejih udov, ki je že v letu 1831 „matici“ pristopil.

Jugoslavensko slovstvo.

„Pravnik“.

Pod tem naslovom je jel izhajati to leto v horvatskem jeziku nov pravoznanski časopis v Zagrebu, kteri bo obsegal po svojem razglasu:

- a) znanstvene razprave i razgovore iz svake grane pravoslovja i deržavoslovja; osobito pako o našem novom gradjanskom i kaznenom pravu, o gradjanskom i kaznenom postupniku, o financialnih i političkih zakonih, o tērgovačkom, pomorskom, rudarskom i mēmbenom pravu;
- b) presudjivat će pojedine pravne slučajeve i priobćivati znamenitije sudbene odluke i presude. Isto tako prosto će biti svakomu pozvati pravoslovce u ovom časopisu, da mu razrēše kakav zamērsen predmet;
- c) obznanjivat će u kratko sve novije zakone i naredbe;
- d) donosit će obrazce (formulare) svakojakih službenih pisamah, i bilježiti će mane i pogreške, koje su se u naše pisarnice uvukle, da se tako čistoća narodnoga jezika sačuva;
- e) objavljat će sve promēne, uzvišenja, izpražnjena mēsta, osobito u sudbenoj struci.
- f) izvēšćivat će svoje čitatelje o svih novih knjigah, koje govore o naučih pravnih i deržavnih; a o važnijih donosit će i obširnijih izvēšćah.

Pod tem će biti „Pravnik“ koristen ne le vsakemu sodniku, advokatu in drugim javnim uradnikom, temuč tudi vsakemu privatnemu človeku, kteremu je mar za pravoznanstvo in deržavoslovje.

Njega obsežek je veliko obširniši kot nekdanjega časopisa „Pravdonosa“, in poziv njegovega vrednika gosp. Mrazović-a nam smé porok biti, da bo „Pravnik“ z nar večjo marljivostjo vredovan. Z veseljem tudi zvemo, da bo naš verli slovanski rojak gosp. dr. Andrej Gostiša, profesor obč. gradjanskega zakonika v Zagrebu, posebno za-nj delal.

Naj bi tudi domorodci na Slovenskem „Pravnika“, ki će biti pravoslavni organ jugoslavenskega naroda, krepko podpirali, da bo veselo napredoval v važnem poslu svojem!

Cena naročnine za leto po pošti znese 5 fl., za pol leta 2 fl. 30 kr.; pošlje se gosp. vredniku v Zagreb.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Črnogore zvé „Terž. čas.“ do 25. decembra, da je knez Danilo spet v Zabljaku, in da se Črnogorci in Turki pripravljajo za nov boj. Iz Hercogovine in iz kadilika Dromiaškega se je dosihmal 2700 vojakov Črnogorcom pridružilo. Ko je knez zvedil, da bojo Turki po morju v Skadar prišli, je pri Verbi otópjek napraviti dal, s kterim so Črnogorci veči del iz bark stopivše armade postrelili. Uomorjenih in ranjenih v Črnogorsko-turški vojski se dosihmal šteje okoli 880; dvé tretjini izmed teh je Turkov.

Od Kupe. (Konec.) Kar poduk i gojenje mladine zadeva, so preslavni gospod še priporočili, na mlada i nedolžna srca nadepolne mladosti z vso skrbjo se ozirati. V otroku namreč hudo i dobro povito spi; ktero se poprej zbudi, tisto ga potem nagibuje. Naj si učitelj na vso moč prizadeva, da se iz deteta izgoji keršanski mladenec in iz mladenca vreden ud cerkve in deržave. Tisto